

07. 02. 2019

Београд, 4. 2. 2019.

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Веће докторских студија Факултета примењених уметности у Београду на седници од 7. 11. 2018. формирало је комисију за процену теме докторског уметничког пројекта кандидаткиње ЈЕФИМИЈЕ КОЦИЋ, студенткиње докторског студијског програма Примењена уметност, одсек Примењена графика, модул Графика и књига, предмет Илустрација, под насловом

ВИЛА РОСА – илустрована интерактивна књига

На основу увида у поднети материјал, комисија у саставу:

мр Растко Ђирић, ред. проф. ФПУ, ментор

др ум. Милета Продановић, ред. проф. ФЛУ

Душан Нешић, ред. проф. ФПУ

др ум. Александар Давић, ред. проф. Академије уметности у Новом Саду, председник комисије

др. ум. Александра Јованић, доцент ФЛУ

закључила је да кандидаткиња може да приступи одбрани свог докторског уметничког пројекта

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

Јефимија Коцић (1992) дипломирала је на Факултету уметности у Нишу на Одсеку за примењене уметности, са звањем Дипломирани примењени уметник. Мастер студије завршила је на истом факултету 2015. године. Године 2017. завршила је мастер студије Факултета дигиталних уметности (смер Дизајн нових медија) Универзитета Метрополитан

у Београду. Године 2015. била је демонстратор у настави на предмету Цртање и сликање на Факултету уметности у Нишу. Од 2016. године ради на Факултету уметности у Нишу као асистент на предмету Просторна графика Одсека за примењене уметности. Тренутно је студент докторских студија на Факултету примењених уметности у Београду, одсек Примењена графика.

Њена излагачка делатност до сада броји четири самосталне изложбе (Београд, Панчево, Велика Плана и Београд – презентациона изложба овог докторског рада) и преко четрдесет групних изложби у земљи и иностранству. Од 2014. године осам пута је била члан жирија ликовних и литерарних конкурса у земљи. Била је стипендиста Министарства просвете, науке и технолошког развоја за изузетно надарене ученике и студенте. До сада је објавила једну књигу поезије "Везе". Реализовала је велики број пројеката из области графичког дизајна и илустрације. Добитник многих награда на конкурсима за плакат и графички дизајн.

ДЕТАЉНА АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

"ВИЛА РОСА – илустрована интерактивна књига" је уметнички пројекат који има за циљ истраживање књижне илустрације у ширем друштвеном и медијском контексту. Реч је о традиционално илустрованој и обликованој књизи, штампаној на класичан начин, која је надграђена интерактивном опцијом: неопходан инструмент за остваривање интерактивности је „паметни“ мобилни телефон, који данас поседује сваки млади потенцијални читалац ове књиге. Током читања књиге читалац активира камеру на мобилном телефону којом „чита“ посебно припремљене визуелне сегменте у књизи смештене у оквиру илустрација. Тиме се активирају посебни едукативни садржаји у облику видео или анимираних секвенци, сегменти у простору такозване проширене реалности („augmented reality“). Овај пројекат такође поставља питање значаја илустрације у редефинисању традиционалног и културног наслеђа југоисточне Србије, иницирано датим литерарним садржајем.

Пројекат Јефимије Коцић за циљ има постављање илустрације као везивног средства у односу виртуелног и стварног, увођење посматрача у сам процес илустрације (преласцима из једне уметничке форме у другу у процесу настанка дела, где се од илустрације као почетне тачке долази и до других, неочекиваних медијских форми.

Рад се састоји од практичног, уметничког дела и теоријског писаног рада. Почетна тачка теоријског дела рада било је истраживање Југоисточне Србије и проналажење њених важних одређујућих маркера на основу политичких, друштвених, културних и других карактеристика. Истраживањем митова и легенди овог краја ауторка је покушала да пронађе аналогију за лик Виле Росе, лику из изабране књиге Виолете Јовић. Коришћењем

разноврсних историјских записа из овог краја мапирани су локалитети широм југоисточне Србије и дата су објашњења природног и културног наслеђа.

Тако дефинисане одреднице постале су полазиште за израду првог сегмента практичног дела рада – илустрације књиге "Вила Роса" Виолете Јовић. У фази припреме пројекта настале су илустрације традиционалног типа које су дочаравале јунаке и атмосферу и оживљавале текст приче смештене у Југоисточној Србији. Даљим истраживањем и разрадом пројекта, ауторка је сасвим одустала од класичног вида вузуелизације, тако да је свака свака илустрација је добила и свој „виртуелни живот“ кроз креирање слика које имају изглед „кју-ар“ кода. Посебан део пројекта чинило је програмирање апликације за виртуелну реалност која је новомедијски аспект илустрација учинио могућим. Поменути сегменти књиге омогућавају кориснику, а то је млади читалац „новог“ кова, различите начине употребе визуелног садржаја. Видео-илустрације дају додатно објашњење самом раду будући да су и едукативног карактера. Циљ свих медијских додатака је неуобичајена, али за младог корисника веома привлачна визуелизација заборављених појмова и мотива из традиције Југоисточне Србије. Објашњења су конципирана у зависности од година старости тј. нивоа знања, па би се непознати садржаји усвајали много брже и неупоредиво лакше од стандардног линеарног учења.

Завршни део пројекта представља интерактивни водич кроз приложене илустрације, где посматрач, помоћу мобилног телефона, односно активацијом посебно програмиране платформе може да створи нови визуелни простор коришћењем готових илустративних садржаја. Посматрач може да примени своје знање на реални простор у коме се у датом тренутку буде налазио. Идеја такве „преносиве“ илустрације је да од пасивног посматрача створи активног учесника и потенцијалног едукатора.

Практична метода уметничког истраживања представља симболичко-наративни контекст илустрације и пружа нове естетске вредности у њеној интеракцији са новим технологијама. Даље, интеграцијом добијених визуелних елемената и посматрањем примера у стручној литератури предложиће се креативна визуелно-покретна „реконструкција“ и предлог изгледа Виле Росе као потенцијалног регионалног симбола Југоисточне Србије.

Теоријски део рада је фокусиран на истраживање и упоређивање најновијих технолошких могућности са акцентом на виртуелну реалност (VR - virtual reality) и проширену реалност (AR - augmented reality), чија су примена и истраживање започети у магистарском раду Јефимије Коцић на факултету у Нишу. На тај начин ово истраживање представља и логичан наставак и надградњу вишегодишњих интересовања и преокупација ауторке. Она у другом делу рада детаљније објашњава процес рада који је везан за програмирање и друге технолошке операције које до сада нису биле везане за илустрацију.

ОЦЕНА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА

Докторски уметнички пројекат "ВИЛА РОСА- илустрована интерактивна књига" илустрацији, као основном пратиоцу текстуалних садржаја, даје могућност аутонарације, даље детерминације – мапирања нових простора и контекстуалне аутономности. Дати редефинисани садржај омогућава покретање и интеракцију уметника и посматрача у процесу настанка и посматрања илустрације с једне стране, и унапређење процеса рада и уметничког израза коришћењем нове технологије са друге стране. Ауторка предлаже нов начин развоја способности деце и посматрача током коришћења интерактивних садржаја, али и нов однос између ствараоца и посматрача у уметничком пројекту. Даље, омогућава стицање и примену новоизграђених знања и вештина, развој способности критичког и аналитичког приступа у размишљању са циљем додатног истраживања природног и културног наслеђа једне области у оквиру једног народа, те развијање свести за потребом перманентног образовања. Рад би требало да буде занимљив и значајан не само универзитетским радницима, уметницима, дизајнерима и илустраторима, већ свима који желе да разумеју и схвате историјски, теоријски и просторни контекст у који је смештена "Вила Роса".

КРИТИЧКИ ОСВРТ РЕФЕРЕНАТА

Уметничко-истраживачки допринос предложеног докторског уметничког пројекта заснива се на подстицању промоције фолклора краја Југоисточне Србије и могућности креирања њеног новог визуелног записа и визуелне дигитализације у сврху образовања на нов, атрактиван и забаван начин и потенцијалног стварања нове уметничке сцене где би визуелна уметност добила како на инвентивности, тако и на практичности, повезивањем уметника кроз непосредну сарадњу са научницима из других области.

У општијем смислу, приложени пројекат може помоћи и деци млађег узраста при бољем разумевању једног текста и лакшем усвајању информација, али и стимулацији развоја маште, опште интелигенције, способности аналитичког мишљења и посматрања. Илустрација књиге "Вила Роса", поред узбудљиве и духовито испричане приче, промовишу историјско, културно, географско и друго наслеђе поменутих простора. Истраживањем, промишљањем и презентовањем наслеђа путем традиционалне и дигиталне илустрације, дају детаљна објашњења одређених појава у уметности и популарној култури. Развија се знање о различитим облицима креативног изражавања, стичу се нова и шире већ постојећа знања и могућности, а упознавањем нових вредности обогаћује се стваралачки сензибилитет сваког учесника. Природно и културно наслеђе Србије се користи као инспирација за нова уметничка дела, али и као активатор нове публике и стваралаштва младих на међународном

нивоу. Живот посматрача постаје естетски садржајнији, а “мапирана” Србија постаје део новог амбијента створеног у заједништву и међудијалогу традиционалног и модерног.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Предстојеће истраживање Јефимије Коцић у оквиру уметничког докторског рада *Вила Роса* сматрамо значајним као необично, занимљиво и корисно ликовно истраживање, потом као пионирски експеримент у смислу обогаћивања медијских могућности илустрације као дисциплине и на крају као теоријски допринос у оквиру истраживања односа традиционалног и технолошки напредног приступа у креирању илустроване књиге.

Комисија са задовољством препоручује овај докторски пројекат за одбрану.

мр Растко Ћирић, ред. проф. ФПУ

др ум. Милета Продановић, ред. проф. ФЛУ

Душан Нешић, ред. проф. ФПУ

др ум. Александар Давић, ред. проф. УНС

др. ум. Александра Јованић, доцент ФЛУ